

Sotiria Kordi

**Tjelesno iskustvo nematerijalnog
Posredništvo i ritam u monumentalnom slikarstvu Paleologa**

U ovom se radu raspravlja o ulozi slikarskih oblika u vjerničkom doživljaju božanskog putem svete slike u parakleziju (vanjskoj bočnoj kapeli) manastira Hora u Istanbulu. U toj se raspravi o vjerničkom iskustvu svete slike unutar crkvenog prostora ponajprije dotiče njezina uloga u činu štovanja i razvoju stvaranja značenja. Poimanje ikone kao međuprostora koji ujedinjuje ljudsko i božansko u "raju na zemlji" te omogućuje komunikaciju između njih, istražuje se u ovom radu kao posljedica određene vrste umjetničkog upravljanja slikama u parakleziju. U nastojanju da se naglasi složenost komunikacije sa svetom slikom istražuje se kako slikovna tehnika ritma posreduje i utječe na promatračevo iskustvo božanske prisutnosti. Analiziraju se dva prikaza iz kapele u Hori - Uskrsnuće Kristovo i prikaz Sv. Teodora iz Tira - u kontekstu njihovog arhitektonskog i ikonografskog oblikovanja, njihove simboličke uloge te u odnosu na način na koji vjernici putem njih komuniciraju s božanskim. Započinje se s pretpostavkom da ritam dodaje tjelesni aspekt u komunikaciji između promatrača i slike tako što omogućuje proširenje svete slike u fizički prostor vjernika. Proučavanjem tehnike ritma promatra se kako se interakcija vjernika s ikonom premješta s vizualnog doživljaja na uključivanje tijela. Korištenjem ritma kod ikona promatrači, dok stoje ispred prikaza, tjelesno su omotani u prividni stožac koji proizlazi iz površine slike i poziva na sudjelovanje tijela u cjelini. Istraživanjem načina na koji promatrač doživljava božansku prisutnost kroz ritam problematizira se čitanje ikone kao interaktivnog područja koje postoji između stvarnosti - ljudske i božanske, vidljivosti i nevidljivosti, neposrednosti i posredovanja, prošlosti i sadašnjosti - te djeluje kao poveznica između njih kako bi omogućio tjelesnu komunikaciju između Prikazanog i promatrača.